

Моніторинг окупаційних телеграм-каналів

У Херсонській, Запорізькій, Луганській та Донецькій областях

Ключові наративи окупаційних ТГ-каналів

Загальний коментар:

Згідно з моніторингом, найбільше меседжів, виявлених протягом тижня, стосувалися життя в Херсонській та Запорізькій областях України. Росія робить акцент на розмитті контекстів, перекладаючи відповідальність за руйнування і негаразди людей на Україну. Також Росія всіляко намагається інтегрувати людей з тимчасово окупованих українських територій в загальноросійський контекст — змінюючи підручники з історії, долучаючи до загальноросійських свят тощо. Наразі акцент на життя в так званих ЛНР, ДНР та Криму значно менший. Винятком є Маріуполь, про відбудову якого в телеграм-каналах є десятки згадок.

Методологія дослідження:

Щоденний моніторинг телеграм-каналів, які працюють на тимчасово-окупованих Росією територіях (як новоокупованих — із 2022 року, так і тих, які були окуповані у 2014), так і на звільнених від 2022 року. Період моніторингу — від 1 серпня 2023 року. Тобто йдеться передусім про окупаційні телеграм-канали. Під окупаційними телеграм-каналами маємо на увазі ті, що орієнтовані на тимчасово окуповані території України, зокрема, в назві чи описі яких є згадка конкретного міста або регіону України, які перебували чи досі перебувають під окупацією з 2014 року; а також населених пунктів, які Росія планує/планувала захопити.

За результатами моніторингу, меседжі, що поширює телеграм-канал, розбиваються на кілька ключових тем, які фіксуються протягом тижня, пізніше — місяця. Також описуються специфічні групи меседжів і зміни в тенденціях щодо поширення того чи іншого пропагандистського меседжі. Наприклад, зміни в риториці щодо паспортизації людей на окупованих територіях тощо.

 4095 1428 185 93 58 44 20

 13 9 4

 200.8K 21:27

Росія активно відновлює зруйновані Україною території

Пояснення

За тиждень спостережень у телеграм-каналах, які висвітлюють життя на тимчасово окупованих Росією територіях України, зустрічалися десятки дописів, в яких йшлося про відбудову міст і селищ, які постраждали внаслідок війни. Акцент у таких дописах робився на участь Росії в так званій відбудові. Автори повідомлень фокусують увагу читачів на тому, що так звані «новоприбулим» містам допомагають відбудовувати дороги, школи, будинки, лікарні тощо саме росіяни – мешканці конкретних російських міст. Тобто здебільшого у повідомленнях наголошують, що, наприклад, мешканці міста Тула допомагають відновлювати дорогу в Токмаку. У такий спосіб автори хочуть створити видимість включеності росіян у відбудову й «прийняття» таких територій до складу Росії. Натомість у дописах не згадується, що українські території не потребували б капітальної відбудови, якби саме Росія не розпочала війни. Тобто по факту мешканці російських міст ліквідовують наслідки дій своїх співвітчизників.

Області: Донецька, Запорізька. Чимало дописів про відбудову стосувалися Маріуполя, Токмака, Мелітополя.

Росія інтегрує дітей і дорослих із «новоприбулих» територій у загальноросійський контекст

Пояснення

Упродовж тижня зустрічалися дописи про різні загальноросійські акції і свята до яких активно долучали мешканців окупованих Росією територій. Це потрібно для того, щоб вводити цих людей в загальноросійський контекст. Чимало активностей були присвячені Дню десантних військ, який в Росії відзначали якраз у період тижневого моніторингу. Російських військових в таких дописах позиціонували як визволителів, дуже благородних людей. Також для дітей на окупованих територіях Росія нібито влаштовує різноманітні свята; частину дітей вивозить на оздоровчі процедури в інші області Росії; розповідає про благодійність членів партії «Єдина Росія», які нібито допомагають батька школярів на окупованих територіях.

Області: Запорізька, Херсонська, Донецька. Найбільше дописів про інтеграцію стосувалися Херсонщини та Запорізької області.

Росія забезпечує бібліотеки на «новоприбулих» територіях новими книгами

Пояснення

Протягом тижня зустрічалися дописи про закупівлю книг Росією для передачі бібліотекам на окупованих територіях. Зокрема, на Херсонщині й у Запорізькій області. Мовляв, Росія хоче поповнити запаси для якіснішого життя мешканців. Йдеться, звісно, про книжки російською мовою, тому можна припустити, що більшість книг українською мовою із українських бібліотек були вилучені. Проте згадок про це у таких дописах немає. Натомість закупівля нових книг подається авторами виключно як досягнення Росії. У такий спосіб Росія позбавляє мешканців окупованих територій українського контексту, замінюючи його на російський.

Області: Запорізька та Херсонська.

Росія друкує «нові і правильні» підручники з історії й замінює вказівники на російськомовні

Пояснення

Чимало дописів протягом тижня стосувалися заміни підручників з історії та дорожніх вказівників на території Херсонської та запорізької областей. Зокрема, у дописах йшлося, що Росія активно займається підготовкою до друку нових підручників саме з історії (про інші предмети в дописах не йшлося), які передадуть в школи окупованих територій. Також йшлося про заміну дорожніх знаків, тобто знаків із назвами населених пунктів. Їх, згідно з дописами, зокрема, на Херсонщині, замінили на російськомовні. Тобто тут, як і у випадку з книгами для бібліотек, Росія змінює контексти й все українське намагається викоринити й замінити російським.

Області: Запорізька та Херсонська.

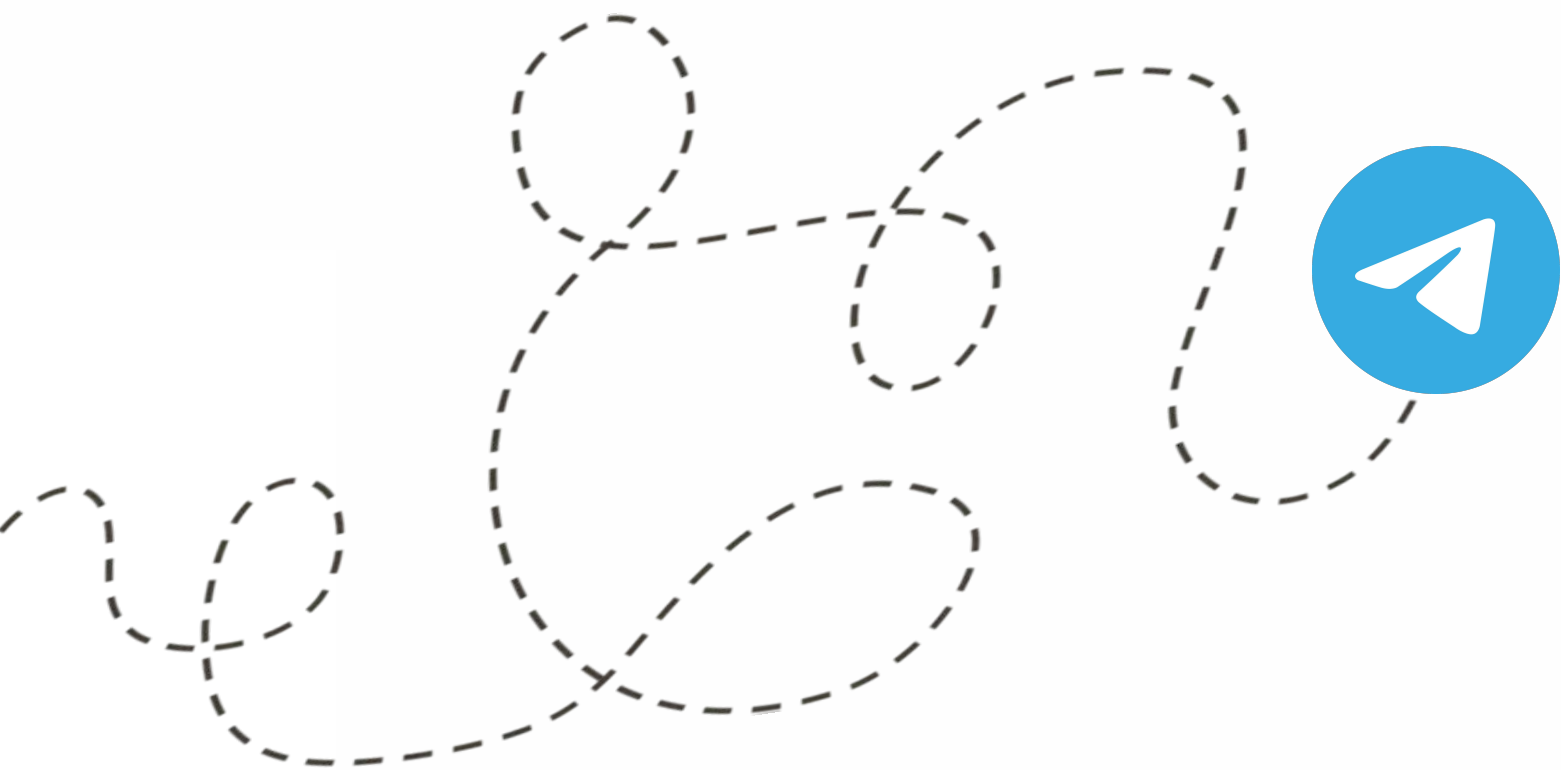
Російський паспорт потрібен людям, щоб забезпечено жити

Пояснення

Чимало дописів протягом тижня стосувалися примусової паспортизації людей на окупованих територіях Росії. Окремі канали публікували звіти, скільки людей на конкретну дату вже отримали паспорт Росії. Також були дописи, в яких повідомлялося про роботу пересувного паспортного столу. Тобто йдеться про те, що російські працівники їздять додому до людей, спонукаючи їх отримати паспорт. Наразі неможливо встановити, в яких саме умовах відбувається така паспортизація, чи відчують люди на собі погрози тощо.

Також в контексті паспортизації були мотивуючі дописи. Наприклад, йшлося про різні види гуманітарної допомоги для мешканців окупованих територій. Однак отримати її можна лише у випадку наявності російського паспорта.

Області: Запорізька та Херсонська.

Документ підготовлено Школою політичної аналітики НаУКМА за підтримки Програми сприяння громадській активності «Долучайся!», що фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) та здійснюється Раєт в Україні. Зміст цієї публікації є винятковою відповідальністю Раєт та його партнерів і не обов'язково відображає погляди USAID або уряду США